SD 04C: Memorji

L-iżbalji ortografiċi f'din is-silta huma kkoreġuti bl-aħmar.

Kultant inħossni qisni x-xbieha ta' mera mfarrka… persuna waħda b'diversi angoli li kollha jippreżentaw l-istess wiċċ imma fir-realtà l-ebda waħda mhi bħall-oħra. Fil-fatt sikwit insib ruħi niġġieled miegħi nnifsi għax minn naħa nkun naħsibha mod u min-naħa l-oħra nkun nixtieq xi ħaġa oħra. Karattru li kultant jgħejjik saħansitra biex tifhem lilek innifsek imma li fl-istess waqt jimlielek ħajtek b'sens ta' meravilja, għax int stess qatt ma tkun ċerta sa fejn kapaċi tasal u x'kapaċi tagħmel. Dawn il-ħsibijiet paralleli jmissu anki ż-żminijiet tal-Milied meta ġieli nsibni nifraħ qisni tifla żgħira u f'mumenti oħra jaqbduni nervi kbar. Tferraħni s-sempliċità, it-tradizzjoni ta' dan iż-żmien u l-awtentiċità tan-nies li l-Milied tassew jagħnihom b'ferħ speċjali, tant li jmissulek qalbek. Tifliġni l-falsità ta' min jifraħ bik biss f'dawn il-ġranet u l-ferħ sfurzat. Għalkemm anki dis-sena kelli nieħu doża mit-tnejn, qed nirrealizza li did-darba qed ngħix dawn il-ġranet b'sentimenti oħra. U dawn l-artikli huma l-kawża. Aktar mill-artikli, in-nies li ltqajt magħhom, li bil-perspettivi differenti tagħhom, b'xi mod, kollha għallmuni xi ħaġa ġdida li permezz tagħha wassluni biex nifhem aħjar lili nnifsi.

Sibt l-okkażjoni niltaqa' mal-kittieb magħruf Ġorġ Peresso u nintervistah dwar il-memorji tiegħu marbuta mal-Milied fi żmien il-gwerra. Xejn xejn kienet skuża biex niltaqa' miegħu u nsir nafu. Hu aċċetta minnufih. Kelli għatx kbir biex nisma' x'kellu x'jirrakkuntali. U b'dak il-leħen meqjus u mirqum tiegħu ma ridtx ħafna biex moħħi jara stampa ċara tal-ħajja ta' dak iż-żmien…

"Jien twelidt fid-9 ta' Settembru 1930, f'dawk il-ġranet meta ġiet proklamata l-gwerra. Dakinhar missieri, li kien jaħdem ma' tal-irmonk, kien qiegħed jitfa' blokki kbar

fil-bajja tal-Mellieħa bi preparazzjoni għall-attakki mill-baħar fuq pajjiżna. Naturalment l-ewwel snin ma niftakarhomx imma niftakar lill-familjari tiegħi jirrakkuntaw… Sakemm il-gwerra kienet għadha n-naħa ta' fuq, bejn l-Ingliżi u l-Franċiżi, f'Malta ma konniex affettwati imma l-preparamenti għaliha xorta bdew fosthom bit-tħaffir ta' bosta xelters. Meta mbagħad Mussolini ssieħeb ma' Hitler, Malta daħlet b'ruħha u ġisimha fil-gwerra tant li, b'mod immedjat, ġejna attakkati mill-ajruplani Taljani. Aħna konna ngħixu l-Birgu u għall-bidu missieri ma xtaqx jitlaq minn hemm ħalli ma jitbegħidx wisq mill-post tax-xogħol. Imma meta l-Birgu beda jiġi attakkat b'qilla kbira kuljum u l-ħin kollu, ma baqgħetilniex għażla oħra ħlief li ndabbru rasna. Morna noqogħdu man-nanna f'Birkirkara fejn hi kienet refuġjata għand xi ħbieb tagħha.

Birkirkara ma tantx kienet ibbumbardjata u allura l-aktar li niftakar xi bomba tfaqqa' 'l hawn u 'l hemm. Imma darba waħda waqgħet bomba ħdejn il-Knisja ta' Santu Rokku, qrib ta' fejn konna noqogħdu aħna u dakinhar mietu ħafna nies. Meta l-gwerra bdiet tiqliel ġieli nqatlu mat-tletin ruħ kuljum: kien hemm min baqa' jippersisti li jgħix ġo daru minkejja l-attakki kontinwi, oħrajn ma kinux laħqu daħlu fix-xelters, filwaqt li bosta oħra mietu waqt li kienu qed jikkumbattu fuq il-kanuni. Kien hemm uħud li saħansitra mietu waqt li kienu għall-kenn tax-xelters – każ partikolari minnhom seħħ f'Ħal Luqa meta ntlaqtu ż-żewġ bokok ta' xelter, infaqgħu xi kanen u n-nies mietu mgħarrqa fih. Illum hemm triq imsemmija għal dan l-avveniment. L-1942 kienet l-aktar sena kerha għal Malta, b'mod partikolari April meta waqa' t-Teatru Rjal, niżlet il-bomba fuq il-Knisja tal-Mosta u ġara l-każ li semmejtlek f'Ħal Luqa. Kien il-konvoj ta' Santa Marija li wasal f'Awwissu ta' dik is-sena li salva lil Malta. Illum, li għaddew 50 sena minn dawn il-ġrajjiet, inħarġu fil-beraħ id-dokumenti tal-gwerra mill-uffiċċju tal-Ingilterra li fihom ġie żvelat illi Malta kienet waslet biex iċċedi għax ma kellhiex biex tkompli tissielet.

(Meħuda u adattata minn http://fionavella.com/features/2009/12/milied-fix-xelter-u-memorji-tal-gwerra)